

BARNFATTIGDOM I FÖRÄNDRING

Samira Abutaleb Rosenlundh, rådgivare

EN NY VERKLIGHET

Rädda Barnens barnfattighdomsrapport Sverige 2025

Rädda Barnen

Rädda Barnen

Barns beskrivningar av ekonomiska svårigheter i Rädde Barnens verksamheter

Se mer i Rapporten Missing out, 2024.

- Barn och unga känner av föräldrarnas ekonomiska svårigheter och de uttrycker ett stort ansvarstagande i förhållande till familjens ekonomi.
- Ekonomiska svårigheter hindrar barn att delta i utbildning såväl som i aktiviteter på fritiden.
- Ekonomiska hinder i sociala sammanhang innebär risker och oro för att exkluderas socialt.
- Barn uttrycker olika strategier såsom att stötta varandra i den närmsta kompiskretsen. Men det förekommer också känslor av skam och försök att dölja varför de inte kan delta och följa med jämnåriga på aktiviteter.
- Barn påverkas av de ojämlika levnadsvillkoren i samhället.

Vad menas med barnfattigdom ur ett barnrättsperspektiv?

FN:s barnrättskommitté:

Barnkonventionen är tydlig med att varje barn har rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.

Kommittén belyser att barnfattigdom måste förstås både i absoluta och relativa termer.

Civilsamhällets larmrapporter – barnfamiljer med låga inkomster får det sämre

Många civilsamhällesorganisationer vittnar om ökat tryck till sina verksamheter och att nya grupper – såsom barnfamiljer grupper söker hjälp och stöd.

Vår årliga mätning "Barnfamiljers ekonomiska svårigheter" - med Rädda Barnen, Hyresgästföreningen, Majblomman och Röda Korset visar ekonomisk stress, oron för ekonomin, försörjningen och faktiska ekonomiska svårigheter är på hög nivå.

Från pandemi till inflation

Den ekonomiska utvecklingen sedan början på 2020-talet har slagit hårt mot barnfamiljer:

- Samtliga hushåll tappade i inkomst 2021-23
- Utgiftschocker under inflation: energi, matkostnader ökat ca 25 % , hyreshöjningar.
- Det ekonomiska trygghetssystemet har urholkats under en längre tid.
- Antalet vräkningar av barnfamiljer har ökat.

Hur mäts barnfattigdom och dess styrkor och svagheter

Vad finns det för styrkor och svagheter med olika fattigdomsmått?

- Inkomstbaserade och enkätbaserade mått

Fångar SCB:s inkomstbaserade mått Låg inkomststandard upp den ekonomiska utsattheten i tider av kostnadsökningar under de senaste åren?

Låg inkomststandard grundar sig i riksnormen – samhällets yttersta skyddsnät

Centralt för revidering – En urholkad riksnorm

Riksnormen ska enligt socialtjänstförordningen beräknas utifrån **Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar.**

Sedan 2006 beräknats enligt praxis istället utifrån **Konsumentprisindex (KPI).**

Glappet emellan är stort.

Justering av riksnorm utifrån Konsumentverkets beräkningar av basbehov

Exempel Hushållstyper	Riksnorm 2023	Konsumentverket Beräkning för samma poster 2023	Differens i kronor
Ensamstående med ett barn (9 år)	8 120 kr	9 720 kr	1 600 kr
Sammanboende med två barn (9 & 13 år)	15 360 kr	19 890 kr	4 530 kr

Konsekvenserna är dubbla

Försörjningsstödet är för lågt

Till exempel skulle en ensamstående med ett barn få 1 600 kronor mer i månaden med en riksnorm som följer kostnadsutvecklingen.

Nuvarande nivå av riksnormen i försörjningsstödet når inte längre upp till nivån för en skälig levnadsstandard för barn i Sverige.

Gränsvärdet/ribban är för låg för SCB:s fattigdomsmått låg inkomststandard

Eftersom riksnormen är en central del av SCB:s absoluta mått låg inkomststandard blir ribban (gränsvärdet) för låg inkomststandard för låg.

Det gör att för få beräknas leva i ekonomisk utsatthet.

Rädda Barnen lanserar ett reviderat barnfattigdomsmått

- barn i familjer med en *alternativ beräkning* av låg inkomststandard som utgår ifrån Konsumentverkets beräkning av baskonsumtion
- och/eller barn i familjer som uppbär försörjningsstöd från socialtjänsten

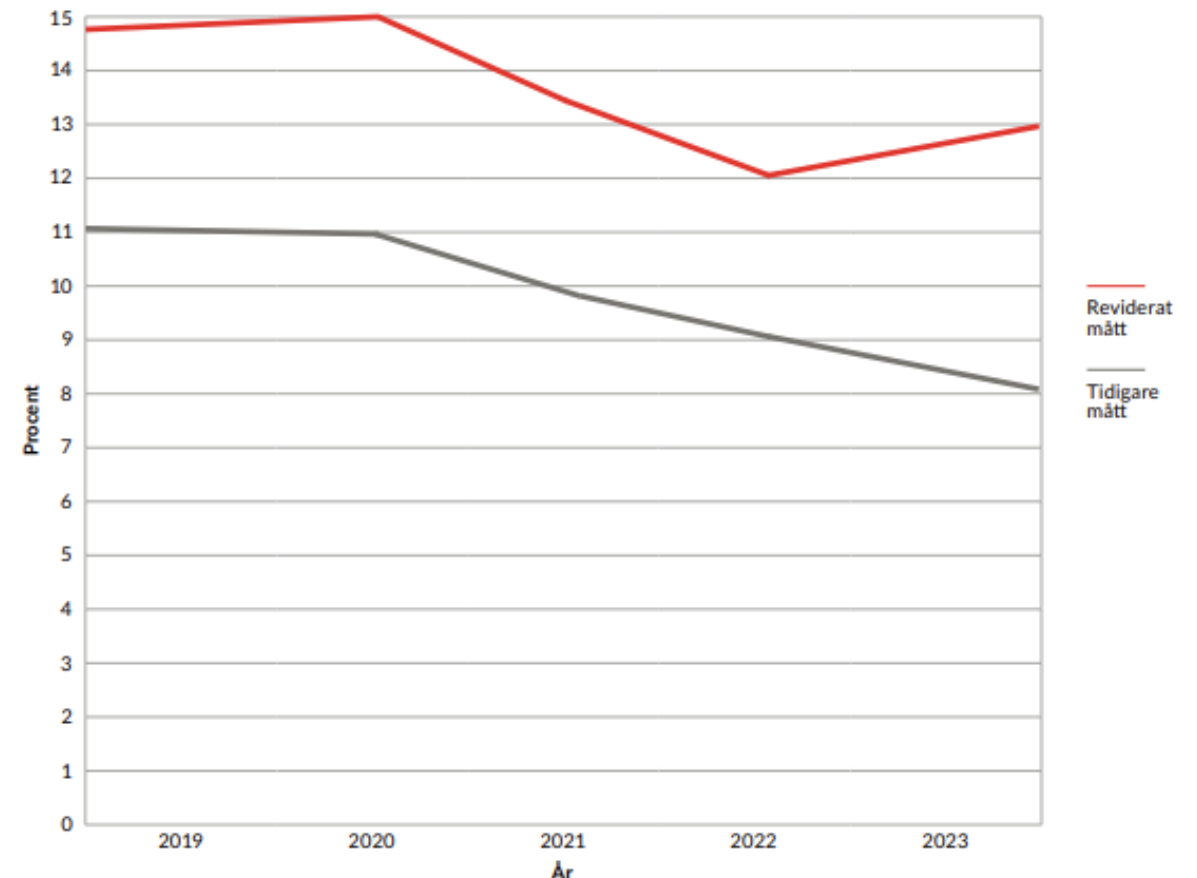
Barnfattigdomen ökar från 2022

Enligt det reviderade måttet uppgår barnfattigdomen i Sverige till **276 000 barn**.

Enligt det gamla sättet att mäta är siffran **175 000 barn**, eller **8,2 procent**.

Det är en skillnad på **100 000 barn**.

Ökat från **12,1% till 12,9%** mellan **2022-2023**.

EN NY VERKLIGHET

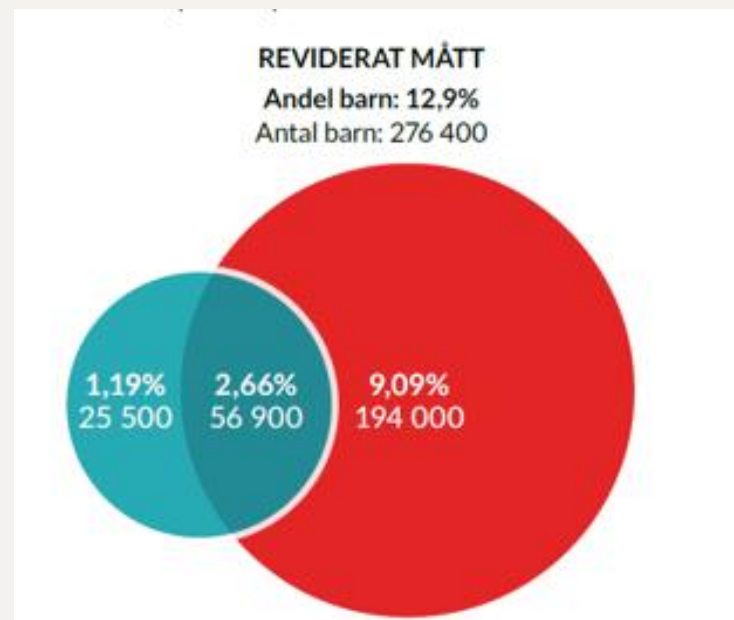
Rädda Barnens barnfattighedsrapport Sverige 2025

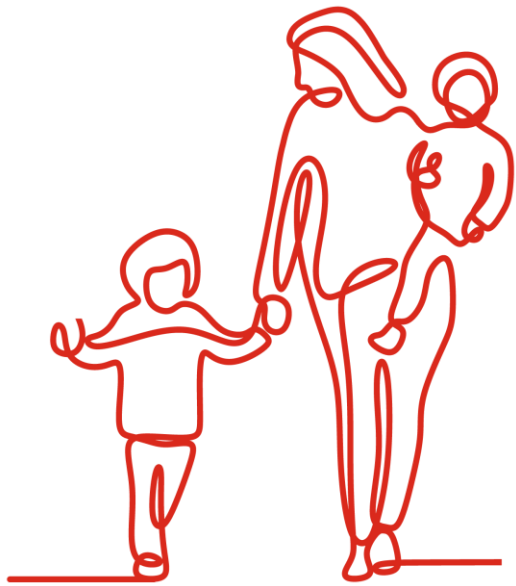

276 000 BARN

lever i ekonomisk utsatthet

1 av 8 barn

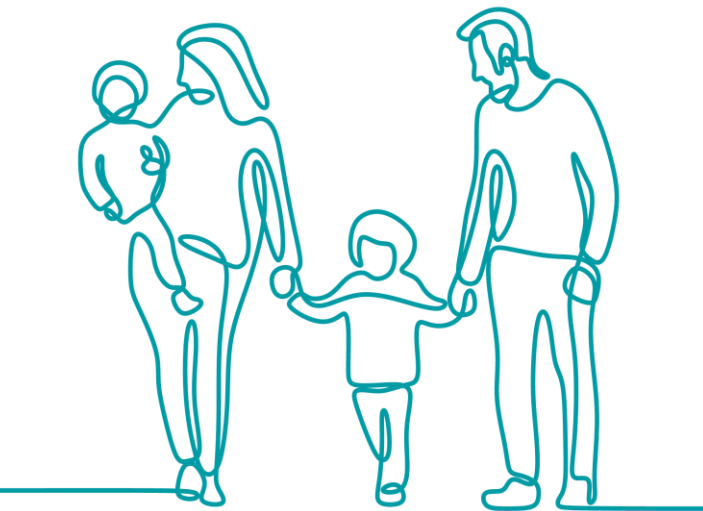

4 AV 10 BARN

med ensamstående mamma lever i ekonomisk utsatthet

1 AV 3 BARN

med utländsk bakgrund lever i ekonomisk utsatthet

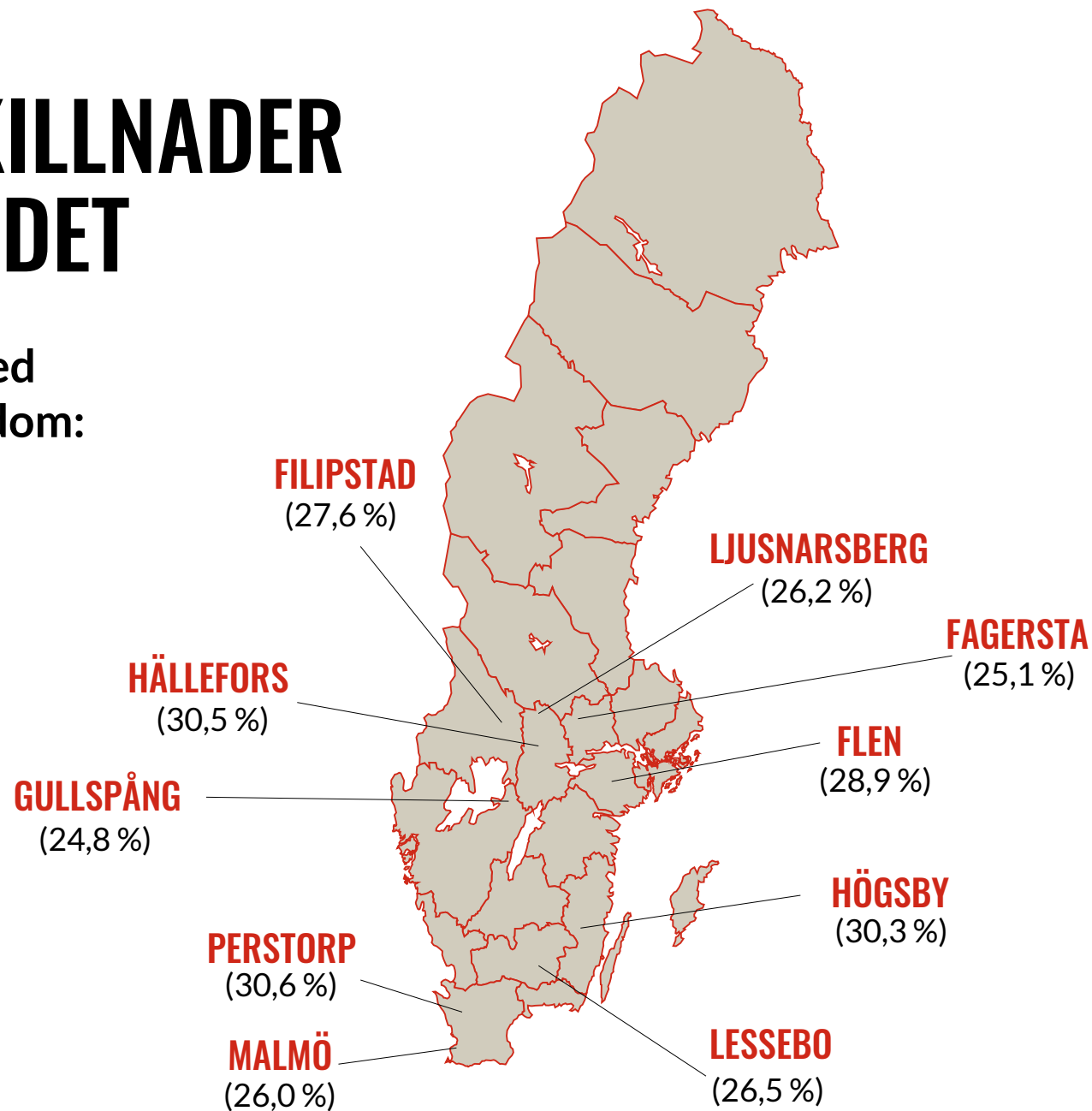

VARTANNAT BARN

med ensamstående mamma *och* utländsk bakgrund lever i ekonomisk utsatthet

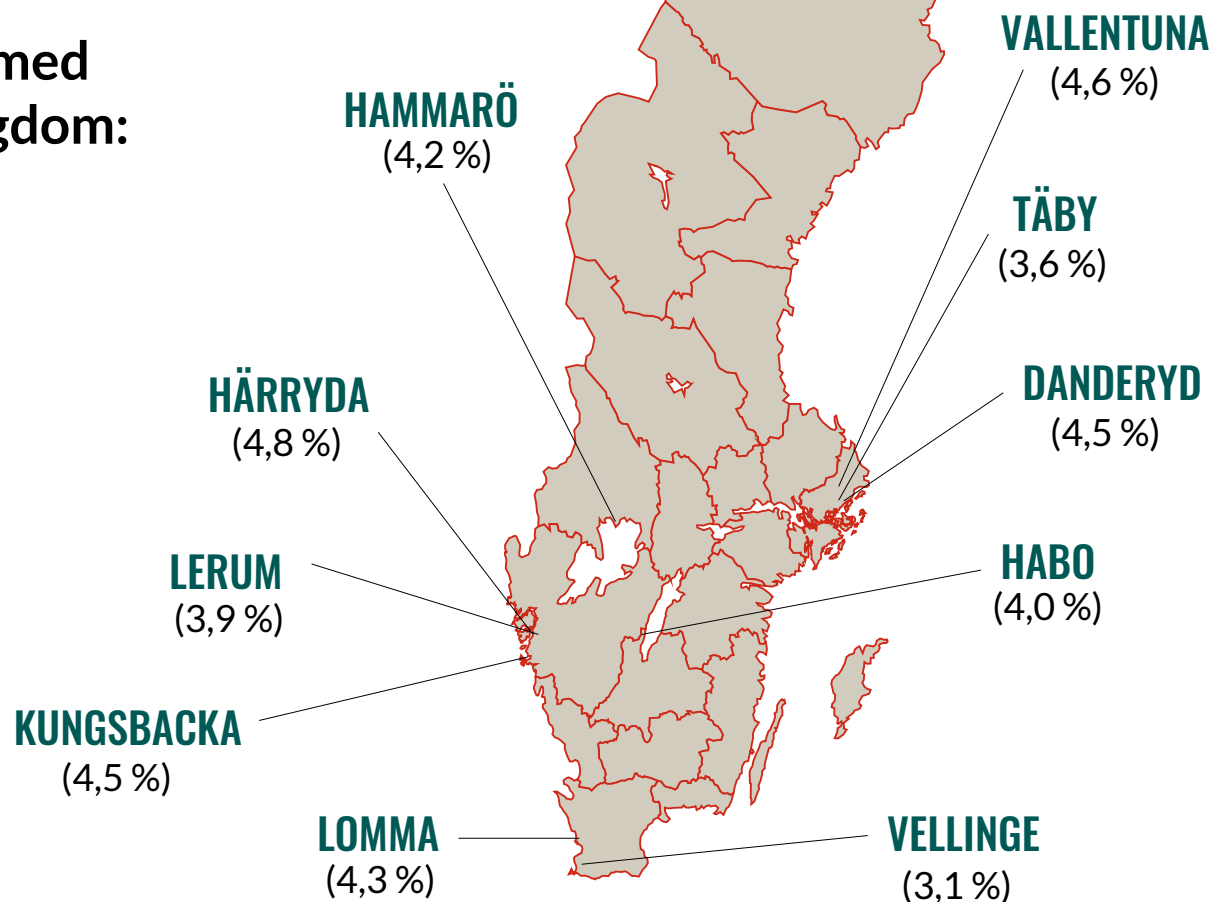
STORA SKILLNADER INOM LANDET

10 kommuner med
högst barnfattigdom:

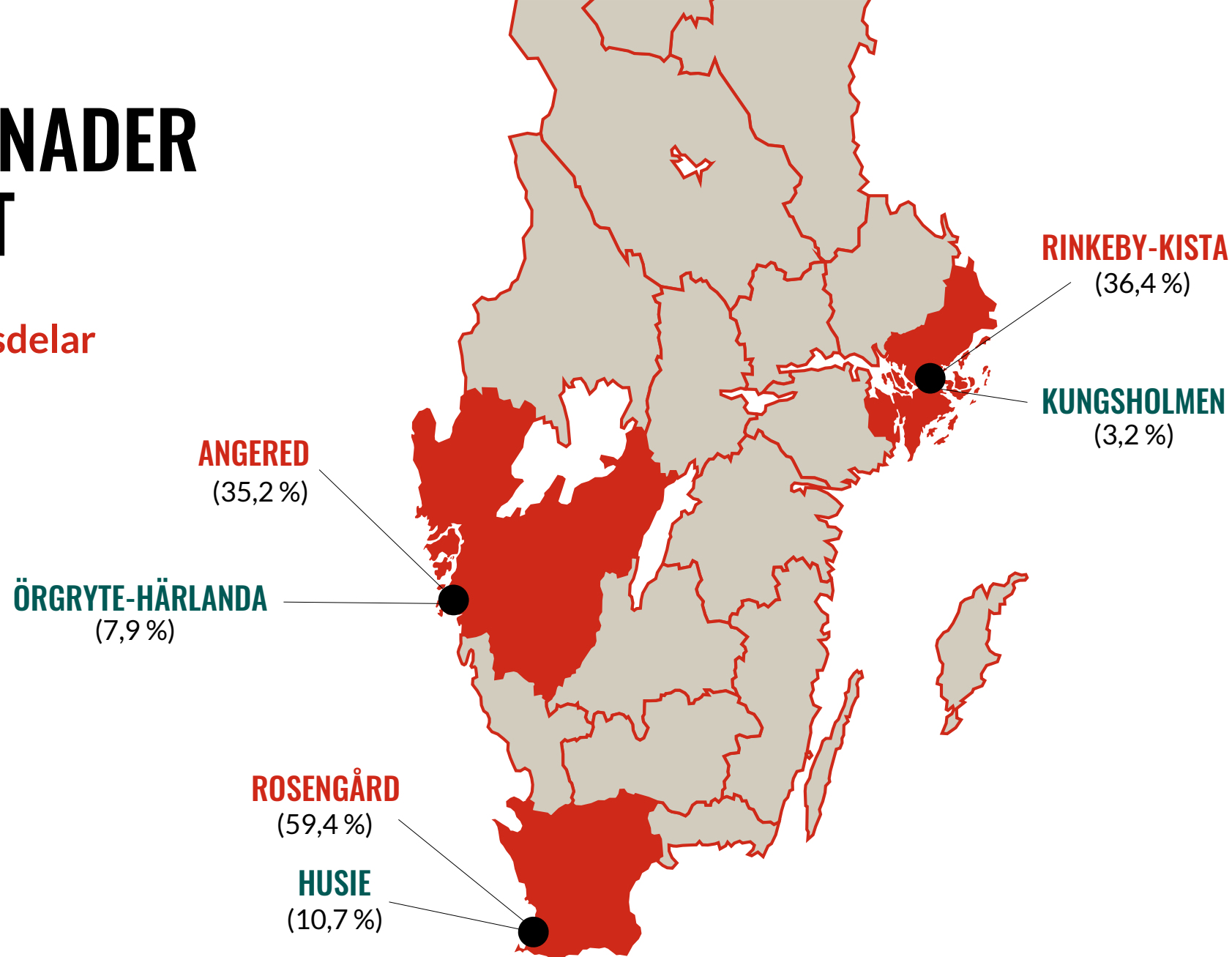
STORA SKILLNADER INOM LANDET

10 kommuner med
lägst barnfattigdom:

STORA SKILLNADER INOM LANDET

Skillnader mellan **stadsdelar**
i Stockholm, Göteborg
och Malmö:

Slutsatser

- Barnrättsperspektiv måste vara ledande princip för att mäta barnfattigdom.
- Rädda Barnen anser att Sverige behöver göra mer för att leva upp till artikel fyra i Barnkonventionen – att staten till fullo ska utnyttja sina tillgängliga resurser för att säkerställa barns ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
- Dagens ekonomiska skyddsnät är otillräckligt för barnfamiljer.
- En samlad politik är avgörande för att motverka barnfattigdom.

FN:s barnrättskommittés rekommendationer

Staten är ytterst skyldig att tillgodose barns skäliga levnadsstandard.

- att höja försörjningsstödet för utsatta grupper, förhindra vräkningar och hemlöshet bland barnfamiljer
- att bättre säkerställa rätten till skälig levnadsstandard för barn i socioekonomiskt utsatta situationer.

Politiska krav på regering och riksdag

- Riksnormen för försörjningsstöd ska beräknas utifrån faktiska levnadskostnader och barns behov.
- Barnbidraget ska kontinuerligt höjas för att följa kostnadsutvecklingen.
- Höj bostadsbidraget kontinuerligt så att det följer hyres- och inkomstutvecklingen.

Politiska krav kommuner & regioner

- ✓ Alla 6–9-åringar ska ha rätt till avgiftsfritt allmänt fritidshem.
- ✓ Inga extra kostnader, direkta eller indirekta, får tas ut i samband med skolans aktiviteter. Att detta efterlevs måste följas upp.
- ✓ Kollektivtrafiken ska vara avgiftsfri för alla barn, även under lov, kvällar och helger.
- ✓ Kulturskolan ska vara avgiftsfri för alla barn.
- ✓ Föreningsidrotten ska vara mer tillgänglig för barn i ekonomisk utsatthet.
- ✓ Stödet till öppna mötesplatser för barn och unga ska öka.

TACK!

Samira Abutaleb Rosenlundh,
rådgivare

Samira.abutaleb.rosenlundh@rb.se

Hitta till oss!

- Efter presentationen finns vi i montererna på 4.11 Varmt välkomna med frågor.
- Vill du bli en del av barnrättsrörelsen? Engagera dig i eller stötta Rädda Barnens viktiga arbete med att göra skillnad för barn i Sverige och i världen? Surfa in här:

